

PROVINCIAAL BESTUUR VAN GRONINGEN

Telefoon 050-164911
Martinikerkhof 12
9712 JG

Telex adres 53240 gncv nl
Postbus 610
9700 AP

Aan de hoofdingenieur-directeur
van de rijkswaterstaat in de
directie Groningen
Kempkensberg 2

Nr. 29.253/13/2.Wa, 2e afdeling.

Postbus 30041
9700 RM GRONINGEN

Bijlage(n): 8

Antwoord op

Groningen, 16 APR. 1982

Onderwerp: toepassing wet B.W.O. ten aanzien
van de windwatermolen de "Wester-
hornerpolder" in de gemeente
Grijpskerk van het waterschap
Westerkwartier.

Gecommitteerden uit het hoofdbestuur van het waterschap Westerkwartier hebben ons bij brieven van 20 maart 1981, nr. 330, en 6 november 1981, nr. 1188, verzocht te bevorderen, dat de windwatermolen de "Westerhornerpolder" in de gemeente Grijpskerk onder de werking van de wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd wordt gebracht, waardoor deze molen als een reserve-bemalingswerktuig kan gaan fungeren.

In dit verband merken wij het volgende op.

De "Westerhornerpolder", gelegen in de gemeente Grijpskerk, werd tot het eind van de veertiger jaren bemalen door een windmolen. Daarna is de bemaling door wind vervangen door een mechanische bemaling. Deze mechanische bemaling, bestaande uit een oude dieselmotor en kettingaandrijving door middel van een frictiekoppeling is op dit moment geheel verouderd en aan directe vervanging toe, gezien de onbetrouwbaarheid ten opzichte van het bedrijfszeker functioneren.

Aangezien ook het bouwkundig deel van de onderhavige molen diverse gebreken vertoont, heeft het waterschap in eerste instantie, gelet op de te verwachten hoge kosten van bouwkundig herstel van de molen, overwogen een nieuw elektrisch gemaal te plaatsen.

Op verzoek van de provinciale groninger molencommissie is echter nagegaan of van een nieuw gemaal kon worden afgezien en de bestaande vijzel van de molen voor bemaling kon blijven dienstdoen. Uit een ter zake door de firma TH. Bremer & Zn. ingesteld technisch onderzoek is gebleken, dat de molen de polder zowel mechanisch (elektromotor) als met windkracht kan bemalen.

- Wij doen -

Provinciale Molencommissie

314 M 44

Wij doen u hierbij thans in tweevoud toekomen een kaart, waarop onder meer het gebied, waarvoor de windwatermolen de "Westerhornerpolder" als noodbemaling kan fungeren, en de situering van de molen staan aangegeven. De molen bemalt thans een gebied groot 298 ha. Het winterpeil is vastgesteld op - 1.34 m N.A.P. Bij de huidige aandrijving van de vijzel door middel van de dieselmotor bedraagt de capaciteit ongeveer 25 m3 per minuut. De capaciteit is voldoende voor het bemalen gebied uitgaande van de landinrichtingsnorm voor landelijke afvoeren van 1.33 l/sec/ha of 8 m3/100ha/min. Deze afvoeren kunnen eenmaal per jaar worden overschreden, maar liggen normaal lager. De factor kwel kan praktisch buiten beschouwing worden gelaten, gezien het geringe peilverschil tussen het polderpeil van - 1.34 m N.A.P. en het boezempeil van - 0.93 m N.A.P. Ook de bodemstructuur klei op veen werkt remmend op eventuele kwel.

Bij aandrijving door wind of electromotor kan de vijzel een capaciteit leveren van 30 à 35 m3/min bij een laagste maalpeil van - 1.79 N.A.P.

Deze overcapaciteit kan worden benut om in bepaalde omstandigheden een groter gebied te bemalen. Hiervoor komen in aanmerking: a. het waterschap Westerhornerpolder groot 182 ha met een winterpeil van - 1.56 m N.A.P. en b. een gedeelte van het waterschap De Oude Leij groot 193 ha, voor een oppervlakte van 80 ha met een winterpeil van - 1.53 m N.A.P.

Het totale te bemalen gebied is dan groot 298 ha + 182 + 80 ha = 560 ha. Bij de optimale afvoer zou volgens de afvoernorm een bemalingscapaciteit nodig zijn van ongeveer 45 m3/min. Het tekort aan capaciteit van het gemaal Westerhornerpolder kan gedurende een etmaal worden opgevangen door tijdelijke berging in de watergangen met een overschrijding van \pm 40 cm van het polderpeil. Deze overschrijding zal echter sporadisch optreden. Normaal kan met een capaciteit van \pm 35 m3/min het gebied van 560 ha worden bewaakt.

Verder doen wij u hierbij eveneens in tweevoud toekomen een tweetal begrotingen van de firma Th. Bremer & Zn. te Paterswolde van 20 mei 1980 en 1 februari 1981; volgens de (eerste) begroting wordt het herstel van de molen op f 132.570,-- begroot. Gezien de prijsstijgingen worden de kosten nu geraamd op f 150.215,--. De (tweede) begroting welke f 69.785,-- bedraagt betreft de electro-mechanische aandrijving, exclusief de aansluiting van de elektrische installatie en het verwijderen van de bestaande dieselmotorinstallatie.

De totale geraamde kosten (restauratie van de molen + de bemaling) bedragen derhalve f 150.215,-- + f 69.785,-- = f 220.000,--. Hiermede kunnen wij ons verenigen.

Tenslotte doen wij u hierbij nog vier foto's van de onderhavige molen toekomen, waaruit de slechte staat van onderhoud, waarin de molen thans verkeert, blijkt.

Gaarne zullen wij van u vernemen of u ermee kunt instemmen, dat ter zake de bepalingen van de wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd worden toegepast.

Gedeputeerde staten der
provincie Groningen:

get. H. J. L. Vonhoff , voorzitter.

. griffier.

get. B. C. H. Verdoes

63

PROVINCIAAL BESTUUR VAN GRONINGEN

Telefoon 050-164911
Martinikerkhof 12
9712 JG

Telex adres 53240 gncv nl
Postbus 610
9700 AP

Aan gecommitteerden uit het hoofdbestuur
van het waterschap Westerkwartier
Postbus 12
9800 AA ZUIDHORN

Nr. 29.253/13/2.Wb, 2e afdeling.

Bijlage(n):

Antwoord op brief van 6 november 1981,
nr. 1188.

Groningen, 16 APR. 1982

Onderwerp: toepassing wet B.W.O. ten aanzien
van de windwatermolen de "Wester-
hornerpolder".

In antwoord op uw terzijde aangehaalde brief delen wij u mede, dat wij de hoofdingenieur-directeur van de rijkswaterstaat in de directie Groningen, onder toezending van de door u overgelegde gegevens en bescheiden, hebben verzocht ermee in te stemmen, dat de windwatermolen de "Westerhornerpolder" in de gemeente Grijpskerk onder de werking van de wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd wordt gebracht.

In afwachting van en onder het voorbehoud van een gunstige beslissing van het rijk om de onderhavige molen als B.W.O.-molen te erkennen delen wij u hierbij verder mede, dat de provincie alsnog bereid is voor 20 % bij te dragen in de voor rijkssubsidie ingevolge genoemde wet in aanmerking komende kosten.

Gaarne vernemen wij van u of u met het bovenstaande kunt instemmen. Zo dat het geval is, zullen wij te zijner tijd de opdracht als bedoeld in meergenoemde wet verstrekken.

Gedeputeerde staten der
provincie Groningen:

get. H. J. L. Vonhoff

, voorzitter.

, griffier.

get. B. C. H. Verdoes

Provinciale Molencommissie

315 M 44